

5.2.2020

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle

Liikennevakuutuskeskuksen asiantuntijalausunto valtiokunnan kokoukseen 11.2.2020

HE 87/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuojalainasetuksen johdosta

Liikennevakuutuskeskus (LVK) kannattaa sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöön esitettyjä muutoksia ja lisäyksiä. Yhdessä tietosuojalainsäädännön kanssa ehdotetulla lainsäädännöllä turvataan liikennevakuutuksen sujuva toimeenpääntyminen sekä vakuutusrikollisuuden torjunnassa tärkeiden vahinko- ja väärinkäytösrekisterien käytön jatkuminen.

LVK kiinnittää valtiokunnan huomiota kuitenkin seuraaviin asiakohtiin.

1) Automaattinen päätöksenteko ja profilointi

Hallituksen esityksen mukaan esitykseen ei ole mahdollista vielä sisällyttää automaattista päätöksentekoa koskevia ehdotuksia ottaen huomioon perustuslakivaliokunnan huomiot edeltävään esitykseen HE 52/2018. **Automaattista päätöksentekoa ja profilointia koskevaa lainvalmistelua on kuitenkin jatkettava mahdollisimman nopealla aikataululla.**

Automaattinen päätöksenteko on sosiaaliturva- ja vakuutusalan laajalti käytössä eikä lainsäädännöllä tule ainakaan heikentää asiakkaan eduksi koituvaa välttämätöntä digitaalista kehitystä ja teknisten ratkaisujen hyödyntämistä. LVK:n näkemyksen mukaan automaattisen päätöksenteon ja profiloinnin salliva lainsäädäntö on sosiaaliturva- ja vakuutusalan toteutettavissa yleisen tietosuojalainasetuksen puitteissa siten, että rekisteröidyn oikeudet, vapaudet ja oikeutetut edut tulevat suojatuksi.

Sääntely parantaisi sosiaali- ja vakuutusalan asiakkaiden asemaa muun muassa lyhentämällä käsittelyaikoja ja yhdenmukaistamalla korvausmenettelyjä. Massamenettelyssä automaattinen päätöksenteko vapauttaa myös resursseja monimutkaisempaan käsittelyyn, mikä voi johtaa entistä laadukkaampiin päätöksiin. Automaattisen päätöksenteon sallimisen yhteydessä ei heikennetä asiakkaan oikeutta luonnollisen henkilön tekemään käsittelyyn eikä muutoksenhakuun.

2) Päätösten koneellinen allekirjoittaminen

Hallituksen esityksessä työtapaturma- ja ammattitautilakiin (TyTaL) ehdotetaan säännöstä päätösten koneellisesta allekirjoittamisesta. Perustelujen mukaan hyvään hallintoon on katsottu kuuluvan, että päätökset allekirjoitetaan. Edelleen mahdollisesta allekirjoittamatta jättämisestä ja päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta tulisi esityksen mukaan säätää erikseen.

5.2.2020

Tapaturmavakuutuskeskus ja LVK ovat aiemmissa lausunnoissaan katsoneet, että tällainen sääntely on tarpeetonta eikä paranna asiakkaan oikeusturvaa.

Liikennevakuutuksen toimeenpanossa koneellista allekirjoitusmenettelyä on käytetty vakiintuneesti ilman erillistä sääntelyä. Hallintolaista ei ole johdettavissa velvollisuutta päätöksen allekirjoittamiseen. Hyvän hallintotavan on katsottu täyttyvän, kun päätöksestä ilmenee sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

Mikäli säännös kuitenkin lisätään työtapaturma- ja ammattitautilakiin, tulee vastaava säännös lisätä myös liikennevakuutuslakiin sekä muihin lakisäätteisten vakuutusten toimeenpanoa koskeviin lakeihin.

3) Laki Liikennevakuutuskeskuksesta (18 §)

Hallituksen esityksessä lakia Liikennevakuutuskeskusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että Liikennevakuutuskeskus voisi jatkaa rikostietojen käsittelyä kuten nykyisin. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa kohdassa 1.24 on kirjoitusvirhe: "Muutos on tarpeen, jotta Liikennevakuutus voisi jatkaa rikostietojen käsittelyä kuten nykyisin."

Säännös on muotoilu seuraavasti:

18 § Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3, 3 a ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

Rikostietojen käsittelyä koskeva vakuutusyhtiölakiin ehdotettu 3 a § ("Vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä") sääntelee nimenomaan oikeudesta rikostietoja koskevan tiedon käsittelyyn. Selvyyden vuoksi ehdotettuun Liikennevakuutuskeskusta koskevan lain 18 §:ään tulisi lisätä tietojen luovuttamisen ja salassapitovelvollisuuden rikkomisen lisäksi maininta rikostietojen käsittelystä siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään.

Ehdotus uudeksi säännökseksi:

18 § Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen, salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sekä rikoksia ja rikosepäilyjä koskevan tiedon käsittelyyn sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3, 3 a ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

5.2.2020

LIIKENNEVAKUUTUSKESKUS

Visa Kronbäck
Lakiasianpäälikkö

+358404504751

visa.kronback@vakuutuskeskus.fi